

Plaatselijk Belang

Vraag 1. September circulaire

Gelijk met prinsjesdag wordt de uitkering bekend gemaakt uit het gemeentefonds.

Is het bekend wat de gevolgen zijn voor onze gemeente?

Indien niet, wanneer kunnen we de doorrekening verwachten?

De gevolgen zijn bekend en worden via een aparte memo aan u bekend gemaakt. Daarnaast worden de gevolgen ook verwerkt in de 2^e bestuursrapportage 2023.

Vraag 2. Pagina 14 algemeen

De tellingen sluiten niet bij het hoofdje subtotaal. Deze subtellings zijn wel meegenomen bij het "begrotingsvoorblad" op pagina 11.

Weet nu niet of elke tabel door de raad moet worden nagelopen. Gaat me iets te ver en ik hoop dat ik mis zit.

Per abuis is het bedrag van ad d, kapitaallasten IHP, uit de tabel gevallen. Daarnaast is ook het bedrag van het gebouwenbeheerplan niet meegenomen in de totaalstelling van de "overige voorstellen", maar wel in de totaalstelling van de "reeds genomen raadsbesluiten". Wanneer deze twee fouten worden hersteld worden de subtotalen anders, echter het resultaat blijft gelijk. Onder vraag 4 opgenomen tabel zijn de juiste bedragen en totaal tellingen opgenomen.

(zie ook vraag 1, fractie CDA)

Vraag 3. Pagina 14 ev

Voor welke van deze voorstellen komt nog een apart raadsvoorstel en zijn de opgenomen gevolgen indicatief?

Een apart voorstel volgt nog voor:

- Gebouwenbeheerplan (ad: e, f,g en i)
- Kapitaallasten IHP (ad d)
- Tarieven rioolheffing en afvalstoffenheffing (ad l & m)
- Tarief toeristenbelasting 2024 (ad n)

Vraag 4. Pagina 14 ev

"D" is weggefallen wordt wel genoemd in de toelichting. Kunt u aangeven wat de correcte opstelling is? Overigens de tellingen sluiten niet bij het hoofdje subtotaal

De correcte tabel is als volgt:

Overige voorstellen						
In €	2024	2025	2026	2027	Taakveld	
a. OZB	9.000	5.000	-1.000	69.000	0.61&0.62	
b. Subsidiejaarprogramma muziekonderwijs	-3.000	-3.000	-3.000	-3.000	5.3	
c. Tonnenloods (vrijval kapitaallasten)	68.000	-	-	-	5.4	
d. Kapitaallasten IHP	-	-292.000	-772.000	-950.000	4.2	
e. Gebouwenbeheerplan - structureel deel	-168.000	-168.000	-168.000	-168.000	divers	
f. Gebouwenbeheerplan - incidenteel deel	-900.000	-	-	-	divers	
g. Investerings gebouwenbeheerplan (kapitaallasten)	-	-82.000	-148.000	-297.000	divers	
h. Aanpassen onvoorzien (structurele vrijval)	150.000	200.000	250.000	250.000	0.11	
i. Onderhoud Gymzalen	-200.000	-200.000	-200.000	-200.000	5.2	
j. Verlagen budget ontwikkeling organisatie	100.000	-	-	-	0.4	
k. 'de gemeente profileert zich als een goede werkgever' anders verdeeld	-50.000	150.000	-50.000	-50.000	0.4	
l. Rioolheffing naar 100% kostendekkend -conservatief-	70.000	70.000	70.000	70.000	7.2	
m. Afvalstoffenheffing naar 100% kostendekkend - zeer conservatief-	60.000	60.000	60.000	60.000	7.3	
n. Toeristenbelasting van € 2,10 naar € 2,50 in 2024	730.000	730.000	730.000	730.000	3.4	
SUBTOTAAL	-134.000	470.000	-232.000	-489.000		

VVD

Op- en aanmerkingen/vragen van de VVD-fractie

De lovenswaardige ambitie:

“We blijven ons inzetten voor een leefbaar en bloeiend Terschelling, voor nu en in de toekomst”, onderschrijven we.

Uitgangspunten onder het kopje Programma's:

1. Wat willen we bereiken?
2. Wat gaan we daarvoor doen?
3. Wat zijn de kosten?

Verder wordt aangegeven dat er aan de rechterkant van de tekst cirkeldiagrammen worden gemaakt.

Opmerking: de cirkeldiagrammen waren in de Begroting 2023 aanwezig, niet in deze begroting.

Blz. 1.: Belangrijke items in de begroting zijn:

1. Invoering Omgevingswet
2. Wonen
3. Project Haven
4. Project Integraal Huisvestingsplan Plan Onderwijs

Opmerkingen:

Ad 1.: dit item staat al vrij lang op de begrotingen, en blijkt toch een behoorlijke financiële kostenpost te zijn, echter we kunnen hier niet onderuit, het is een wettelijk opgelegde taakstelling.

Ad 2.: eigenlijk een perpetuum mobile in onze gemeentelijke opgave

Ad 3.: een ambitieus project, dat we met z'n allen hebben geaccordeerd, echter waarvan de financiële consequentie ons nog wel vaak kopzorgen zullen geven

Ad 4. Een gemeentelijke opgave die gestalte moet krijgen, maar waarvan het prijskaartje eveneens zwaar op onze gemeentelijke begroting drukt en nog jaren zal drukken.

Blz. 3: Er moeten creatieve manieren worden gezocht om extra financiering te vinden en tegelijkertijd de uitgaven onder controle te houden.

Vraag 1: kan verkoop Dellewal een bijdrage leveren?

Vraag 2: kan verkoop van Victoria -waar Stenden nu voor nog niet geconcretiseerde plannen een optie op heeft- hier een bijdrage leveren aan de creatieve manieren?

Dat kan beide. Elke 2,5 miljoen euro levert een positief effect op de solvabiliteit van grofweg 1%.

Blz.4: Regiodealgelden:

Vraag 3: is er een idee geformuleerd welke regiodealprojecten gelieerd zijn aan projecten in deze begroting?

Regiodeal projecten moeten nieuw zijn en aangezien de regiodeal nog niet getekend is kunnen projecten in de regiodeal nog niet in de begroting staan.

Blz. 6.: “de begroting op papier er dit jaar anders uitziet dan voorheen”

Vraag 4: Is er dan een papieren versie beschikbaar?

Met de begroting op papier bedoelen we het pdf-document dat is verstrekt. Daarnaast zijn er papieren versies verstrekt voor alle fracties.

Blz. 7:

Opmerking: op grond van een foutieve optelling in tabel 11 op blz. 14 wijzigen ook getallen in andere tabellen; zie bijlage tabellen. Hierdoor wordt bv. structurele begrotingssaldo voor 2024 -€430.000, daarentegen zijn de saldi voor de volgende jaren alle positief.

Blz. 8: in de tabel wijzigt door de fout in de tabel op blz. 14 ook de stand van de Algemene reserve. Op 31-12-2024 naar €1.103.000.

Blz. 8: ook in de onderste tabel op deze bladzijde wijzigen de getallen, waardoor er in 2024-2026 tekorten ontstaan t.o.v. de door de Raad vastgestelde weerstandcapaciteit.

Blz. 10: de getallen in de tabel wijzigen indien de foutieve optelling in tabel 11 klopt.

Blz. 11: de optelling in de gegeven tabel klopt niet: het resultaat na begroting 2024 wijzigt van -€154.000 in -€1.222.000.

In de begroting zijn per abuis een aantal tabellen foutief opgenomen. De resultaten zijn echter juist en wijzigen niet.

Voor een toelichting hierop zie ook vraag 2 van Plaatselijk Belang en Vraag 1 van het CDA (hier zijn ook de juiste tabellen opgenomen voor de volledigheid)

Blz. 13: loonkostenstijging 2%:

Vraag 5: is dit een reële te verwachten ontwikkeling?

Wat de ontwikkelingen werkelijk zijn kunnen we lastig inschatten. De nieuwe cao-gemeenten die moet gelden vanaf 2024 is nog in ontwikkeling. Voor nu hebben we de gebruikelijke stijging van 2% aangehouden.

Blz. 15: IHP. Er is sprake van een totale investering van €14 miljoen, af te schrijven in 40 jaar.

Vraag 6: Welke invloed heeft deze investering op de begroting? De uitvoering start in 2024, dus dan zouden er ook kapitaallasten voor 2025, 2026 en 2027 moeten zijn. **Antwoord bij vraag 8.**

Deze worden wel vermeld in Tabel 4.3 op blz.127: Afschrijving IHP Onderwijs plus rente IHP Onderwijs. Deze bedragen lopen van €266.000 in 2025 op tot €882.000 in 2027.

Vraag 7: waarom zijn deze bedragen niet opgenomen in de tabel op blz. 14, onder het **weggelaten kopje d?** **Antwoord bij vraag 8**

Opmerking: Ze worden ook niet expliciet benoemd onder d op blz. 15. Mogelijk zijn ze wel verstopt in de tabel van Programma 2.6 op blz.33.

Blz. 15 ad. d is in de bijbehorende tabel weggelaten.

Vraag 8: wat stond hierin?

De kapitaallasten zijn per abuis niet opgenomen in de tabel onder "overige voorstellen" (ad. d). De kapitaallasten zijn als volgt:

2025: € 292.000

2026: € 772.000

2027: € 950.000

Zie voor de juiste tabel ook vraag 2 van plaatselijk belang en vraag 1 van het CDA.

Blz. 15 e/f/g: gebouwenbeheerplan: dotatie €168.00 tot €400.000. Alleen €168.000 is weergegeven voor 2024 in de tabel op blz. 14.

Vraag 9: Is er eerder gewag gemaakt dat er een eenmalige bijdrage van €900.000 nodig zou zijn?

Nee die melding is nog niet gemaakt bij de raad. Het concept gebouwenbeheerplan en MJOP worden aan de raad voorgelegd. Uit dit plan komt naar voren dat de eenmalige bijdrage op dit moment noodzakelijk is, eerder was deze bijdrage nog niet bekend. Echter is de hoogte van de eenmalige bijdrage en de doteringen onderhavig aan beleidskeuzes die de raad nog moet gaan maken.

Vraag 10: En waarvoor deze bedragen aan moeten worden besteed? Is het mogelijk dat onderhoud op grond van uitgevoerde inspecties noodzakelijk onderhoud aan de gebouwen in 1 jaar zou kunnen worden uitgevoerd?

De methodiek van inspecties en het opstellen van het MJOP zorgt ervoor dat al het onderhoud dat noodzakelijk is om de minimale vereiste kwaliteit te waarborgen, in het eerste jaar van de cyclus wordt geprojecteerd. Aanpak van al het noodzakelijke onderhoud in 1 jaar is waarschijnlijk niet mogelijk, maar het moet wel allemaal uitgevoerd worden. Daarom is er ook een voorziening, daarmee wordt het mogelijk om het werk over de planjaren uit te voeren. Als het niet allemaal in het eerste planjaar lukt, dan blijft het budget behouden, zodat het in een volgend planjaar kan worden uitgevoerd. Het reguliere onderhoud wordt verdeeld over de planperiode van het gebouwenbeheerplan van 5 jaar, waar mogelijk worden er combinaties gemaakt met het reguliere onderhoud en het uitvoeren van het achterstallig onderhoud.

Blz. 16 h: onvoorzien, in 2024 €150.000, in 2025 €200.000, in 2026 €250.000, in 2027 €250.000.

Vraag 11: Wat betekent de opmerking het verlagen van een post? Is dat van €300.000 naar €250.000?

In dit geval wordt de post onvoorzien verlaagd naar € 50.000 per jaar.

Blz. 16 i: er wordt gesproken over een multiculturele sporthal.

Vraag 12: Is het de bedoeling dat deze ook geschikt is voor het opvangen van asielzoekers?

Hier had moeten staan: multifunctionele sporthal. Opvang van asielzoekers valt niet onder de hierin meegenomen doelen qua functies.

Vraag 13: Als er rekening gehouden wordt met een multifunctionele sporthal (hiervoor wordt een onderzoek gedaan), is het dan nodig nog een hoog bedrag van €1.100.000 voor onderhoud te begroten? Mag het geen onsje minder zijn?

Als er een multifunctionele sporthal wordt gerealiseerd dan dalen de kosten voor het onderhoud van de gymzalen. De kosten voor de bouw van een dergelijke sporthal zijn echter nog niet meegenomen en staan hier weer tegenover. De aan te trekken financiering hiervan heeft invloed op de solvabiliteit en netto schuldquote.

Blz. 16 l/m:

Opmerking l.t.t. vorige jaren lijkt het nu alle hens aan dek om de begroting sluitend te krijgen: heffingen verhogen naar 100% kostendekkend niveau.

Blz. 16 n: Toeristenbelasting verhoging.

Opmerking: Tarief is nog niet vastgesteld, maar er wordt al vast rekening mee gehouden in de toeristische sector.

Blz. 27.: onderhoud wegen.

Vraag 14: is het niet nodig in 2024, behoudens onderhoud aan West Aletalaan en de Sportzaal werkzaamheden aan overige wegen en paden te verrichten? In programma 2.2. wordt hierover met geen woord gerept. B.v. Torenstraat/ Brandarisplein en buslus Midsland hebben eerder op het programma gestaan.

Het budget benoemd in het wegenbeheerplan 2021-2025 zal besteed worden aan het onderhoud van de wegen. Er zal naast het wegenbeheerplan ook gekeken worden naar de meest recente weginspectie (we wachten op de gegevens) waar onderhoud gepleegd gaat worden. De Torenstraat/ Brandarisplein en de Buslus Midsland betreffen projecten waar in eerdere begrotingen geld voor gereserveerd is.

Vraag 15: wat heeft de classificatie van de fietspadenstructuur opgeleverd: zijn er deelplannen geformuleerd omdat het de aanbevelingen uit de notitie Fietspaden Waddeneilanden een te grote financiële inspanning opleverde?

De fietspaden zijn nog niet geclassificeerd. Er wordt gewerkt aan de classificatie van alle wegen, landwegen en fietspaden in het kader van het nieuw op te stellen wegenbeheerplan 2025-2029. De fietspaden worden ook meegenomen in de inspecties, de uitkomsten worden verwerkt in het nieuwe wegebeheerplan welke medio 2024 aan de raad wordt voorgelegd. De notitie "fietspaden Waddeneilanden" wordt als leidraad gehanteerd bij het opstellen van de plannen.

Blz. 38-42:

Opmerking/aanmerking: veel plannen maar bij al deze plannen zou het toch wel informatief zijn om invulling te geven aan: - **Wat willen we bereiken?**, - **Wat gaan we daarvoor doen?** - **Wat zijn de kosten?**

Nu is het een opsomming die ook in de plannen van de andere samenwerkende gemeenten in het Sociaal Domein zouden kunnen passen. Daarbij komen woorden als ondersteunen, monitoren, stimuleren, versterken, onderzoeken heel vaak voor zonder dat er een resultaat in het vooruitzicht wordt gesteld.

Vraag 16: Geven uitvoering aan het beleid mensenhandel: wat betekent dit dan in onze gemeentelijke praktijk? Komt dit dan bv. ook voor?

Het IOB wadden geeft aan dat er een witte vlek is op het gebied van mensenhandel voor de wadden (vanwege de haven in connectie met de Noordzee en de grote vraag naar seizoensgebonden arbeid). Dit wordt nauwlettend gemonitord en er wordt nagedacht over preventieve maatregelen. Daarom is de gemeente Terschelling aangesloten bij de Friese Norm.

Voorbeeld: we gaan senioren bewust maken van hun eigen krachten, mogelijkheden en verantwoordelijkheden.

Vraag 17: hoe kan het dat we daar niets van merken?

Dit beleid is nog in ontwikkeling maar wij organiseren of participeren al wel in projecten. Wij doen o.a. mee aan het landelijke project Doortrappen om ouderen langer veilig te laten fietsen.

Blz. 42.: *De huisarts heeft zelf te weinig tijd, en dus wordt specialistische hulp ingevlogen. Dat is lang niet altijd noodzakelijk, maar legt wel een druk op de begroting van het Sociaal Domein. Dit willen we aanpakken.*

Nogmaals suggestie: laat huisarts bij het denken aan dure verwijzingen eerst **het eilandteam inschakelen**: zij zijn professioneel geschoold voor deze materie en kunnen **goedkopere oplossingen** voorstellen.

Blz. 45.: **Integraal preventief gezondheidsbeleid:** In het integraal plan van aanpak 'Brede SPUK' staat wat de gemeente van 2023 tot 2027 doet aan preventie en gezondheidsbevordering. Een van de voorwaarden van toekenning van het SPUK-budget is het schrijven en indienen van een integraal plan van aanpak voor de periode 2024-2026.

Vraag 18: Heeft onze gemeente m.b.t. de SPUK-regeling een aanpak voor advies ingediend? Is dit het op blz. 45 genoemde Integraal pak van aanpak?

Ja, het college heeft in september jl. ingestemd met het integrale PvA Brede SPUK. Dit is tijdig ingediend. Inmiddels is hier een positief advies op ontvangen, wat ingediend is bij het ministerie, om aldus de gelden voor de Brede SPUK te kunnen ontvangen.

Vraag 19: Leverde de SPUK-regeling in 2023 de volgende subsidies voor Terschelling op?

2023	Sport-akkoord	Brede reg.combfies	Gezondheidsachterstand terugdringen	Kansrijke start	Mentale gezondheid	Aanpak overgewicht	valpreventie
	€3241	€22312	€4986	€3989	€1246	€4363	€11841

De brede SPUK kan nog leiden tot hogere bedragen, want het totaal is verhoogd naar €87.500,-. De formele beschikking is nog niet ontvangen dus we kunnen nog niets zeggen over de onderverdeling.

Blz. 46: Kringlopen sluiten. In 2024 ondernemen we verschillende acties om kringlopen in onder andere de bouw, de recreatiesector en de voedselketen te sluiten. Dit doen we met projecten als 'eten van eigen bodem', het hergebruik van bouwmaterialen en het stimuleren van het gebruik van eilander hout. Daarnaast zetten we binnen dit thema ook in op projecten die bijdragen aan een toekomstbestendig energiesysteem, zoals het warmteproject in West-Terschelling, een wijkuitvoeringsplan in Midsland en andere pilotprojecten die energie opwekken of opslaan.

Vraag 19: Welke pilotprojecten?

Als initiatieven langskomen worden ze actief opgepakt. Zo ondersteunen we bijv de biomiler.

Blz. 48.: **VTH-pool in Harlingen** De volgende tekst lijkt er op te duiden dat Terschelling zelfstandig de BRIKS-taken uitvoert: *Sinds januari 2022 voert gemeente Terschelling zelf de VTH-taken op het gebied van de Wabo weer uit: ook wel BRIKS-taken genoemd.*

Opmerking: Dit gebeurt toch zoals het kopje aangeeft in samenwerking met de gemeente Harlingen? Klopt.

Blz. 56: OZB stijging door inflatie correctie van 9,58%.

Opmerking: Over dit % is nog geen besluit genomen. Deze opmerking geldt ook t.a.v. de Forensenbelasting en de leges (blz. 59).

Blz. 58: tekst luidt: Elk jaar wijzigt het tarief met de inflatiecorrectie en aanvullende beleidsverhoging. In 2022 zijn er 541.500 overzettingen naar Terschelling, waarvan 86% toeristen en 14% inwoners. Deze verhouding kan worden toegerekend aan de kosten van het masterplan van de haven dat in de begroting voor de komende jaren is opgenomen. Van de opgenomen lasten zouden voor 86% kunnen worden toegerekend aan de toeristenbelasting, wat betekent dat in de jaren 2025 €567.600,- , 2026 €653.600 en 2027 €653.600 op deze wijze kunnen worden gedekt. Deze toerekening kan bij verschillende faciliteiten worden uitgevoerd

Vraag 20: Is deze berekening ook in het verleden gemaakt?

In iedere begroting en jaarrekening wordt in de bijlage "verdeling toeristenbelasting" indicatief aangegeven waar de toeristenbelasting aan kan worden toegerekend. Er is onlangs opnieuw gekeken naar welke kosten kunnen worden toegerekend aan de opbrengsten van de toeristenbelasting. Hierbij is gekeken naar wat minimaal nodig is om de voorzieningen te onderhouden en te verbeteren. Zo wordt ervoor gezorgd dat er geen onnodige kosten worden gemaakt en dat de opbrengsten efficiënt worden gebruikt. In het verleden ging dit op basis van een schatting. Genoemde bedragen dienen als onderbouwing voor de "extra" beleidsmatige verhoging die wordt voorgesteld voor het jaar 2024. (naast de verhoging op basis van de inflatiecorrectie).

Vraag 21: Hoe staan deze bedragen in verhouding tot de huidige kapitaallasten voor de haven=€350.000/jaar?

Toerekening haven

In 2022 zijn er 541.500 overzettingen naar Terschelling, waarvan 86% toeristen en 14% inwoners. Deze verhouding kan worden toegerekend aan de kosten van het masterplan van de haven dat in de begroting voor de komende jaren is opgenomen. Van de opgenomen lasten zouden voor 86% kunnen worden toegerekend aan de toeristenbelasting, wat betekent dat in de jaren 2025 €525.000,- , 2026 €654.000 en 2027 €473.000 op deze wijze kunnen worden gedekt.

Toerekening wegen en paden

Op Terschelling zijn er per 1 januari van dit jaar 4.728 geregistreerde auto's. Bovendien zijn er in 2022 maar liefst 44.217 auto's overgezet van niet-eilandbewoners, die gebruik maken van het wegennetwerk op het eiland. Daarnaast is het aantal toeristen dat op Terschelling te vinden is, is ook aanzienlijk. Zij komen vaak om te fietsen en te wandelen op het eiland. Om deze reden wordt 60% (voorgaande jaren 50%) van de toeristenbelasting toegewezen aan het onderhoud van de wegen en (fiets)paden, bovenop de reguliere financiering. Op deze manier worden de kosten van het onderhoud van de infrastructuur op het eiland verdeeld onder de verschillende gebruikers, zodat de wegen en paden in goede staat blijven en een veilige en comfortabele reis voor iedereen mogelijk blijft.

Samen Terschelling

Technische vragen Begroting 2024

De fractie van Samen Terschelling heeft de volgende vragen naar aanleiding van de Begroting 2024:

Vraag 1. De onbekend vermeldingen in diverse tabellen, zijn er andere bronnen dan Waarstaatjegemeente punt.nl die gebruikt zouden kunnen worden om deze toch in te vullen?

We hebben zoveel mogelijk geprobeerd de ontbrekende gegevens op te zoeken bij alternatieve bronnen, helaas is de informatie in veel gevallen niet beschikbaar.

Vraag 2. Programma 1.2 Blz 14: Vermelding kapitaallasten uitvoering IHP missen in tabel

De juiste tabel is opgenomen onder vraag 4 bij de vragen van de fractie van Plaatselijk Belang.

Vraag 3. Programma 2.0 Blz 22:

Kunnen we iets meer inzicht krijgen waar de externe inhuur zit? Incidentiele specialistische inhuur of zijn dit voltijdsbanen die op dit moment niet ingevuld kunnen worden? En zit de pool met Harlingen hierin?

Beide zitten hierin. Het gaat om externe inhuur als percentage van de loonsom (inhuur op voltijdsbanen) en inhuur van overige externen (rechtstreeks toe te rekenen aan projecten/specialistische inhuur). Medewerkers van de pool met Harlingen vallen onder de gemeente Terschelling en zitten ook in deze cijfers verwerkt.

Vraag 4. Programma 2.7 Blz 47:

Milieubeheer 7.4 baten staan op 0 voor 2026 en 2027 en al zijn verrekend met lasten in 2026 en 2027?

In 2024 en 2025 worden er specifieke uitkeringen ontvangen vanuit het Rijk voor onderwerpen binnen het taakveld Milieubeheer. Het is nog niet bekend of deze uitkeringen ook worden voortgezet in 2026 en 2027, vandaar dat de baten in deze jaren weer op 0 staan.

Vraag 5. Programma 2.6 Blz 42:

De oorlog in Oekraïne lijkt voorlopig nog niet voorbij, waarom geen voorlopige reservering hiervoor opnemen in de begroting?

Onder taakveld 6.3 is € 17.000 aan lasten opgenomen als reservering voor uitbetaling van leefgeldten aan vluchtelingen uit Oekraïne. Voor de jaren erna worden tot nu toe geen lasten verwacht. Mocht deze prognose wijzigen dan worden de lasten alsnog opgenomen.

Vraag 6. Programma 2.8 Blz 48:

Het aantal te bouwen woningen, hoeveel zijn het er nu tot 2030? De genoemde aantallen hier in de tekst bij elkaar opgeteld, 325, lijken in tegenspraak met wat er is besproken tijdens herziening beleidsregels nieuwe woningen in juli 2023.

In de Regionale Woondeal Friese Waddeneilanden is voor Terschelling een aantal van 190 te bouwen woningen opgenomen.

Vraag 7. Blz 49:

Is de Noodslachtplaats nog steeds in beeld als woningbouwlocatie bij WoonFriesland? Of door te ontwikkelen door iemand anders?

WoonFriesland heeft aangegeven af te zien van de bouw van sociale huurwoningen op de locatie voormalige Noodslachtplaats. Onderzocht wordt hoe en onder welke voorwaarden woningbouw op deze locatie tot stand kan komen.

Vraag 8. Blz 50:

Demografisch druk, een belangrijke graadmeter. De aanwezigheid van het MIWB met zo'n 350 jonge studenten drukt dit getal echter flink naar beneden. Is er zelf een berekening te maken van de demografische druk waarbij de studenten van het MIWB niet mee worden genomen?

Nee, wij kunnen hier niet de juiste informatie voor achterhalen. De cijfers die nu zijn opgenomen komen van waar staat mijn gemeente.

Vraag 9. Programma 3.1 Blz 61:

Verdubbeling toerekening overhead & BTW, graag uitleg.

We zijn gestart met het toerekenen van alle wettelijk toe te rekenen kosten voor afvalstoffenheffing (en rioolheffing) om daarmee transparant inzichtelijk te maken wat het (wettelijke) kostendeckendheidspercentage bedraagt. Het college hanteert het uitgangspunt -toe te groeien naar- 100% kostendeckendheid op begrotingsbasis en zo is de tabel op dit moment gepresenteerd. De werkelijke kosten zullen op rekeningbasis worden toegerekend. De verwachting is dat de wettelijk toe te rekenen lasten hoger kunnen uitvallen. Als dat aanleiding geeft tot bijstelling dan ontvangt u hiervoor bij een volgende begroting wederom een voorstel.

Vraag 10. Blz 63:

Lastendruk, is er inzicht in het aantal huishoudens dat minder dan 150m³ water per jaar gebruikt en meer dan 150m³ water per jaar gebruikt?

Er zijn 2.733 huishoudens die het basistarief betalen, dus 150 m³ of minder waterverbruik
Er zijn 461 huishoudens die meer dan het basistarief betalen, dus 151 m³ of meer waterverbruik. (Dit waterverbruik varieert van 151 m³ tot 1100 m³. Dit betreft voornamelijk woningen met recreatieappartementen.)

Vraag 11. Belastingcapaciteit blz 78:

Waarom nog geen (voorlopige) rioolheffing en afvalstoffenheffing meegenomen voor 2025 tot en met 2027?

De rioolheffing en afvalstoffen heffing is weggevallen in de tabel. Hieronder zijn de juiste tabellen opgenomen.

Lastendruk					
in €	2023	2024	2025	2026	2027
OZB lasten voor gezin bij gemiddelde WOZ waarde	391	399	407	415	423
Rioolheffing voor gezin	181	191	191	191	191
Afvalstoffenheffing voor gezin	216	242	247	251	251
Gemiddelde woonlasten gemeente Terschelling	787	832	845	857	865

Belastingcapaciteit					
<i>Hoe lager, hoe beter</i>					
	2023	2024	2025	2026	2027
OZB lasten voor gezin bij gemiddelde WOZ waarde	391	399	407	415	423
Rioolheffing voor gezin	181	191	191	191	191
Afvalstoffenheffing voor gezin	216	242	247	251	251
Eventuele heffingskorting	-	-	-	-	-
Totale woonlasten voor gezin	787	832	845	857	865
Landelijk gem. woonlasten meerpersoons huishouden	904	922	941	959	959
	87%	90%	90%	89%	90%

Vraag 12. Passantenhaven Terschelling Blz 107:
Zijn er geen recentere cijfers van na 2019?

Onlangs is de definitieve jaarrekening 2020 van de Stichting Passantenhaven ontvangen. Deze is echter te laat ontvangen voor verwerking in de begroting 2024.

Vraag 13. Blz 14?:

De bezoekers van Bruine Vloot en Passantenhaven lijken zich in 2022 weer te hebben hersteld met respectievelijk dik 65.000 en 85.000 overnachtingen volgens de cijfers van laatste bezoekersonderzoek. De opgenomen bedragen hier van € 203.000 en € 143.000 (uitgaande van € 2,50 per 1ste dag/nacht) lijken dus behoudend te zijn begroot. Waarom hier minder en behoudend en bij de andere inningsmethodes een flinke (extra) meer opbrengst begroten?

De geraamde opbrengsten zijn gebaseerd op het werkelijk aantal overnachtingen in 2022 en de gegevens die worden ontvangen vanuit de havendienst en stichting passantenhaven.

PvdA

Vraag 1. De afschrijvingstermijn scholen wordt op 40 jaar gezet terwijl 30 in de financiële verordening staat. Waarom?

De financiële verordening zal dit jaar nog worden herzien. Op basis van de notitie materiële vaste activa uit 2020 blijkt dat als afschrijvingstermijn voor nieuwbouw van bedrijfsgebouwen 40 jaar aangehouden kan worden. Om vooruit te lopen op dit voorstel is in de begroting rekening gehouden met een afschrijvingstermijn van 40 jaar voor de nieuwbouw in het kader van het IHP. Het verlengen van de afschrijvingstermijn naar 40 jaar levert een aanzienlijke besparing op de kapitaallasten op.

Vraag 2. Waarom staat onderhoud fietspaden onder incidentele lasten hoort dit niet thuis in het wegenbeheersplan?

Het betreft hier eenmalig, speciaal onderhoud, buiten het wegenbeheerplan om.

Vraag 3. Bestuur en ondersteuning. Je ziet in de tabel alle kosten stijgen, maar de overhead gaat juist omlaag. Hoe kan dat?

Dit wordt voor een groot deel veroorzaakt omdat er in 2024 eenmalig 900.000 wordt opgenomen voor onderhoud aan de gemeentewerf. Het gebouw van de gemeentewerf valt onder overhead en

daarom drukken de lasten op dit taakveld. Daarnaast is het bedrag in 2026 hoger omdat er in dat jaar extra middelen beschikbaar worden gesteld ten behoeve van communicatie.
Op deze uitzonderingen na stijgt de overhead ongeveer gelijk mee met de overige lasten.

Vraag 4. Blz 56: 2e alinea op één na laatste zin: De gemeenteraad buigt zich in september over inflatiecorrectie. Deze zin klopt niet (meer).

Deze zin klopt inderdaad niet meer. De begroting is echter op route gegaan voordat deze informatie beschikbaar was.

Vraag 5. Blz 73: Tabelletje onderaan: wordt er gerefereerd aan een A. Wat is A?

De provincie hanteert waarderingscijfers ten opzichte van de norm weerstandsvermogen. Dit waarderingscijfer is gekoppeld aan een ratio, welke in de tabel erboven wordt berekend.

Weerstandsnorm

Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	≥ 2.0	uitstekend
B	$1.4 < 2.0$	ruim voldoende
C	$1.0 < 1.4$	voldoende
D	$0.8 < 1.0$	matig
E	$0.6 < 0.8$	onvoldoende
F	< 0.6	ruim onvoldoende

Bron: gemeenschappelijk financieel toezichtkader van Gedeputeerde Staten van de provincies

Vraag 6. de netto schuldquote schiet nogal in de hoogte. Van 44% in 2022 naar 133% in 2027. Er staat geen uitleg (hoewel we het waarschijnlijk wel kunnen raden) bij wat hier de reden van is.

Dit wordt veroorzaakt door onder andere een forse stijging in de leningportefeuille (zie ook tabel op pagina 86). Deze stijging wordt op haar beurt weer veroorzaakt door de geplande investeringen in onder andere grote projecten zoals het Masterplan Haven en het IHP.

Vraag 7. Er staan hier en daar beleidsindicatoren (bv bij onderwijs) in een tabel. Daar ontbreken regelmatig cijfers waardoor je niet goed kunt vergelijken. Waarom ontbreken er cijfers? Worden die nog toegevoegd?

We hebben zoveel mogelijk geprobeerd de ontbrekende gegevens op te zoeken bij alternatieve bronnen, helaas is de informatie in veel gevallen niet beschikbaar.

CDA

Vraag 1. De tabel op pagina 14 geeft een sub totaal aan van € 934000. Bij narekening komt de fractie uit op

-€ 134000. Een verschil van € 1068000. Wat is de verklaring voor dit verschil?

In dezelfde tabel ontbreken de kapitaallasten IHP. Wel wordt aangegeven dat de bijbehorende kapitaallasten zijn verwerkt in de voorgestelde ramingen voor de begroting 2024.

Waar staan deze ramingen aangegeven?

Bij het opstellen was het uitgangspunt dat het raadsbesluit over het gebouwenbeheerplan genomen zou worden tijdens de vergadering van 4 oktober. De bedragen vielen daarmee onder de tabel "reeds genomen raadsbesluiten". Later bleek dat het besluit niet genomen ging worden in deze raadsvergadering en moest het bedrag opgenomen worden bij overige voorstellen. Dit is wel aangepast in de tabel, maar niet in de totaal telling. De foutieve tabellen zullen worden aangepast.

In de tabel op pagina 11 zitten de lasten van het gebouwenbeheerplan nog verwerkt in het totaal van de "reeds genomen raadsbesluiten". Het resultaat is hiermee wel juist, maar de onderliggende tabellen die dit uitsplitsen zijn (gedeeltelijk) onjuist.

De ramingen van de kapitaallasten zijn per abuis uit de tabel gevallen, maar zijn echter wel verwerkt in de totaal telling.

De twee juiste tabellen zijn:

Overzicht wijzigingen ten opzichte van primitieve begroting 2023					
In €	2024	2025	2026	2027	
Uitgangspunt primitieve begroting 2023	694.000	1.288.000	482.000	482.000	
Mutaties 2e bestuursrapportage 2022	60.000	46.000	381.000	333.000	
Voorgestelde wijzigingen Kadernota 2024-2027	-1.307.000	-1.282.000	-1.394.000	-843.000	
Resultaat kadernota 2024-2027	-553.000	52.000	-531.000	-28.000	
<u>Autonome ontwikkelingen</u>					
Ontwikkeling algemene uitkering, indexatie budgetten en CAO-ontwikkelingen	520.000	637.000	421.000	805.000	
<u>Reeds genomen raadsbesluiten bij behandeling begroting</u>					
Verwerking aangenomen raadsbesluiten van de diverse taakvelden	13.000	17.000	21.000	21.000	
<u>Overige voorstellen</u>					
Diverse budgetaanpassingen in verband met lopende ontwikkelingen	-134.000	470.000	-232.000	-489.000	
Resultaat na begroting 2024	-154.000	1.176.000	-321.000	309.000	

Overige voorstellen					
In €	2024	2025	2026	2027	Taakveld
a. OZB	9.000	5.000	-1.000	69.000	0.61&0.62
b. Subsidiejaarprogramma muziekonderwijs	-3.000	-3.000	-3.000	-3.000	5.3
c. Tonnenloods (vrijval kapitaallasten)	68.000	-	-	-	5.4
d. Kapitaallasten IHP	-	-292.000	-772.000	-950.000	4.2
e. Gebouwenbeheerplan - structureel deel	-168.000	-168.000	-168.000	-168.000	divers
f. Gebouwenbeheerplan - incidenteel deel	-900.000	-	-	-	divers
g. Investerings gebouwenbeheerplan (kapitaallasten)	-	-82.000	-148.000	-297.000	divers
h. Aanpassen onvoorzien (structurele vrijval)	150.000	200.000	250.000	250.000	0.11
i. Onderhoud Gymzalen	-200.000	-200.000	-200.000	-200.000	5.2
j. Verlagen budget ontwikkeling organisatie	100.000	-	-	-	0.4
k. 'de gemeente profileert zich als een goede werkgever' anders verdeeld	-50.000	150.000	-50.000	-50.000	0.4
l. Rioolheffing naar 100% kostendekkend -conservatief-	70.000	70.000	70.000	70.000	7.2
m. Afvalstoffenheffing naar 100% kostendekkend - zeer conservatief-	60.000	60.000	60.000	60.000	7.3
n. Toeristenbelasting van € 2,10 naar € 2,50 in 2024	730.000	730.000	730.000	730.000	3.4
SUBTOTAAL	-134.000	470.000	-232.000	-489.000	

Vraag 2. Onder N Verhogen toeristenbelasting wordt gesteld de aanvullende dat het tarief wijzigt met de inflatiecorrectie en de aanvullende beleidsverhoging. Dit laatste kan de fractie niet plaatsen. Verder wordt er een omslag geïntroduceerd waaruit voortvloeit dat in 2025 €567000, in 2026 €653600 en in 2027 eveneens €653600 uit de toeristenbelasting wordt gedekt.

Dit is afwijkend van de €500000 zoals aangegeven in het meerjarenperspectief verdeling toeristenbelasting. Waar is het verschil beschreven?

Ook is in de begrotingen vanaf 2017 een bedrag opgenomen van €300000 en sinds 2022 van €350000 als dekking voor een investering van €15 miljoen.

Komt extra dekking uit de toeristenbelasting voor de jaren 2025 - 2027 boven op de al in de begroting benoemde €500000 en de al besloten €350000 per jaar?

In de begroting zijn in de tekst en bijlage toeristenbelasting verkeerde bedragen opgenomen inzake de kapitaallasten van de haven. Daarnaast in de bijlage van de toeristenbelasting geheel onjuist, omdat de baten en lasten van elkaar verschillen. Onze excuses hiervoor. Tijdens de informatieavond op 19 oktober, zullen de juiste pagina's worden uitgedeeld. Het gecorrigeerde exemplaar zal via uw griffie worden verspreid.

Vraag 3. Er lijkt een voornemen te zijn om de diverse soorten toeristenbelasting te verhogen van €1,92 naar €2,50. Een verhoging met € 0,58 p.p. per dag. Uit informatie vanuit het verleden kwam naar voren dat iedere € 0,05 verhoging een over een jaar gerekend ruwweg €100000 aan extra TB oplevert.

Aan welke toeristische aangelegenheden worden deze extra inkomsten toebedeeld?

Waarvoor worden deze extra inkomsten nog meer aangewend?

Toerekening haven

In 2022 zijn er 541.500 overzettingen naar Terschelling, waarvan 86% toeristen en 14% inwoners. Deze verhouding kan worden toegerekend aan de kosten van het masterplan van de haven dat in de begroting voor de komende jaren is opgenomen. Van de opgenomen lasten zouden voor 86% kunnen worden toegerekend aan de toeristenbelasting, wat betekent dat in de jaren 2025 €525.000,- , 2026 €654.000 en 2027 €473.000 op deze wijze kunnen worden gedekt.

Toerekening wegen en paden

Op Terschelling zijn er per 1 januari van dit jaar 4.728 geregistreerde auto's. Bovendien zijn er in 2022 maar liefst 44.217 auto's overgezet van niet-eilandbewoners, die gebruik maken van het wegennetwerk op het eiland. Daarnaast is het aantal toeristen dat op Terschelling te vinden is, is ook aanzienlijk. Zij komen vaak om te fietsen en te wandelen op het eiland. Om deze reden wordt 60% (voorgaande jaren 50%) van de toeristenbelasting toegewezen aan het onderhoud van de wegen en (fiets)paden, bovenop de reguliere financiering. Op deze manier worden de kosten van het onderhoud van de infrastructuur op het eiland verdeeld onder de verschillende gebruikers, zodat de wegen en paden in goede staat blijven en een veilige en comfortabele reis voor iedereen mogelijk blijft.

Toerekening gemeentelijke organisatie

De gemeentelijke organisatie van Terschelling levert ook diensten aan toeristen. De organisatie zet zich in om Terschelling aantrekkelijk te maken en te houden voor toeristen. Verschillende afdelingen van de gemeente zijn betrokken bij het toeristische product. Om de kosten hiervan te dekken, wordt een deel van de toeristenbelasting toegerekend aan deze afdelingen.

Recentelijk heeft er een inventarisatie plaatsgevonden binnen de verschillende afdelingen van de gemeente Terschelling. Hieruit is gebleken dat de afdelingen staf, ondersteuning, techniek, buitendienst en beleid tussen de 10 tot 20% meer tijd besteden aan deze taken dan in het verleden werd aangenomen. Om deze reden is de toerekening verhoogd en wordt dit ten laste van de toeristenbelasting gebracht.

We begrijpen dat deze verhoging een impact kan hebben op de portemonnee van reizigers, maar we zijn van mening dat het belangrijk is om te investeren in onze toekomstige toeristische sector. We zullen er alles aan doen om de verhoging zo transparant en begrijpelijk mogelijk te maken voor onze

bezoekers en hen op de hoogte te houden van de voortgang van de investeringen en projecten die we realiseren met de opbrengst van de toeristenbelasting.

Vraag 4. De solvabiliteit daalt in 2026 onder de 20%.

Dit heeft gevolgen voor de mogelijkheden om te lenen bij de BNG.

Er kunnen nog geen gelden worden opgenomen op basis van de regiodeal.

Hoe reëel is het percentage van 15% voor 2026 en 2027.

Financiering en aantrekken van vreemd vermogen zijn de grootste uitdagingen in de begroting vanwege de ambitieuze plannen van de Raad. Om deze uitdagingen aan te gaan, is het van belang om de solvabiliteit op peil te houden. Zowel de BNG als provinciaal toezicht houden hier toezicht op. De BNG heeft aangegeven dat zij geen gelden (financiering) zullen verstrekken wanneer de solvabiliteit onder de 20% daalt. Daarnaast zal de netto schuldquote niet hoger mogen zijn dan 130. Het provinciaal toezicht zal niet ingrijpen wanneer de solvabiliteit onder de 20% daalt. Zij zullen een opmerking maken in hun toezicht brief die ze jaarlijks verstrekken na ontvangst van de begroting.

Vraag 5. De lasten voor het voor het openbaar basisonderwijs staan voor de jaren 2024 – 2027 onder post 4.1 jaarlijks op - €1737000. Het openbaar voortgezet onderwijs wordt niet benoemd.

Bekend is dat zeker op het V.O.O. het leerlingen aantal fors dalend is en de personele bezetting met vaste contracten toeneemt.

Waarom is het V.O.O niet benoemd. Zijn de baten en lasten bij het V.O.O in evenwicht en structureel dekkend voor de periode 2024 – 2027.

De lasten voor het V.O.O. zitten verwerkt in taakveld 4.3 en zijn geraamd op € 1.689.000 en de baten zijn geraamd op eenzelfde bedrag. Deze lasten en baten worden verwerkt op basis van datgeen wat het Onderwijs opneemt in haar begroting en jaarstukken.

Vraag 6. Post 4.3 onderwijsbeleid en leerlingzaken laat een structureel tekort zien van minimaal € 302000.

Hoe is deze post opgebouwd?

Nu is er een structureel tekort van €538000.

Mocht dit tekort onverhoopt groter worden, welke maatregelen zijn dan mogelijk?

De post bestaat uit: (zie ook bijlage 4.2 voor bijbehorende bedragen)

- Lasten en baten V.O.O.
- Lasten en baten Onderwijs achterstandenbeleid
- Lasten schoolzwemmen
- Lasten Tegemoetkoming uitwonende studerenden
- Lasten Leerlingenvervoer
- Lasten en baten onderwijsbegeleiding en onderwijsbeleid
- Lasten kinder- en peuteropvang

Eventuele maatregelen vanuit de gemeentelijke verantwoordelijkheid zijn gering. De onderdelen waar op gestuurd als bijvoorbeeld schoolzwemmen kan worden leveren geen substantiële oplossing. De oplossing dient gevonden te worden tussen onderwijsbesturen en Raad van Toezicht OOT. De raad van Toezicht heeft focus op de situatie.

Vraag 7. De structuur van de Raad van Toezicht OOT dient herzien te worden, zowel qua samenstelling als omvang. Welke verbeterpunten zijn gedefinieerd?

Is er ook in een evaluatie voorzien van het uitgangspunt Good Governance en de praktische invulling hiervan?

Hier wordt nog aan gewerkt, zodra planning bekend is, wordt dit gedeeld met de gemeenteraad.